travelbook

Lizbona

PRZY ZAKUPIE ebook gratis

ERGO HESTIA

Ubezpieczenie w podróży

Autorzy przewodnika: Krzysztof Gierak, Frederico Kuhl de Oliveira, Joanna Mazur, Anna Pamuła
Aktualizacja: Krzysztof Gierak

Redaktor prowadzący: Aurelia Hołubowska
Redakcja: Aurelia Hołubowska
Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio Graficzne
Źródło pochodzenia danych kartograficznych:
OSM (www.openstreetmap.org)
Skład: DAKA – Studio Graficzne
Projekt okładki: ULABUKA

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiejkolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 2309863
e-mail: redakcja@bezdroza.pl
księgarnia internetowa: http://bezdroza.pl

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:
http://bezdroza.pl/user/opinie/?belzt1
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I
ISBN: 978-83-283-2222-6
Copyright © Helion, 2016

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
  Nasza społeczność

travelbook

Lizbona

Kup książkę Bezdroża Poleć książkę

ERGO HESTIA

Atrakcje Lizbony

NAJWAŻNIEJSZE ZABYTKI

Katedra Sé

Katedra Sé to nie tylko wspaniały XIII-wieczny zabytek o ciekawej architekturze, ale też jeden z symboli Lizbony.

Klasztor Hieronimitów

Jeden z najważniejszych zabytków w Portugalii i zarazem obiekt wpisany na listę UNESCO, XVII-wieczny Mosteiro dos Jerónimos, do dziś zachwyca liczbą zdobień i rozmachem założenia.

Wieża Belém

Wpisana na listę UNESCO wieża jest wspaniałym przykładem stylu manuelińskiego. Nie sposób odmówić jej urody – to przecież jeden z Siedmiu Cudów Portugalii!

Kościół św. Rocha

Niepozorny z zewnątrz, kryje prawdziwe skarby, m.in. oszałamiające barokowe zdobienia, wspaniałe sewilskie *azulejos* i najdroższą XVIII-wieczną kaplicę Europy.

Kup książkę Poleć książkę

MIEJSCA, KTÓRE TRZEBA ZOBACZYĆ

Punkt widokowy Portas do Sol

Jeden z najładniejszych widoków Lizbony roztacza się z punktu widokowego Portas do Sol w dzielnicy Alfama. To właśnie ta panorama widnieje na wielu pocztówkach z Lizbony.

Muzeum Azulejos

Azulejos, czyli cienkie ceramiczne płytki pokryte błyszczącym szkliwem, na stałe wpisały się w krajobraz nie tylko Lizbony, ale i całej Portugalii. Museu Nacional do Azulejo pozwala poznać ich historię i zobaczyć najciekawsze ceramiczne dzieła sztuki.

Cabo da Roca

Ten przylądek to najdalej na zachód wysunięty skrawek stałego lądu Europy. Przez wieki był uważany za koniec świata, a obecnie jego ponad 100-metrowe klify podziwiają turyści z całego globu.

Fundacja Calouste'a Gulbenkiana

Jedno z najbardziej prestiżowych centrów kultury w Europie powstało dzięki fortunie ormiańskiego przedsiębiorcy, kolekcjonera oraz filantropa. W prowadzonych przez Fundację muzeum i galerii można zobaczyć cenne dzieła sztuki z całego świata.

Sintra

Podlizbońska Sintra to miasto-ogród zachwycające szeregiem obiektów, które tworzą krajobraz kulturowy wpisany na listę UNESCO. Są wśród nich Zamek Maurów, tajemniczy ogród pełen grot, strumieni i roślin z całego świata oraz pałac wyglądający jak zamki z bajek Disneya.

Kup książkę Poleć książkę

ERGO HESTIA

TEGO TRZEBA DOŚWIADCZYĆ

Przejażdżka tramwajem 28

Żółty tramwaj 28 to jeden z najbardziej charakterystycznych elementów krajobrazu Lizbony. Przemierza miasto już od 1914 r. i jest świetnym sposobem na zwiedzenie stolicy Portugalii.

Przejazd windą

Lizbona, jak Rzym i Jerozolima, jest położona na siedmiu wzgórzach. W centrum miasta można na nie wjechać specjalnymi windami – przejazd nimi to niecodzienna atrakcja.

Smakowanie *pastéis de Belém*

Pastéis de Belém to najsłynniejsze portugalskie ciastka, produkowane tylko w jednym miejscu na świecie – właśnie w Lizbonie, w Antiga Confeitaria de Belém. W każdej innej cukierni, kawiarni czy sklepie sprzedawane są *pastéis de nata*. Czy jest różnica w smaku? To trzeba już sprawdzić osobiście.

Kup książkę Poleć książkę

Odpoczynek na plaży

Zachód słońca nad morzem, windsurfing, kolacja z widokiem na ocean czy spacer promenadą nad oceanem? W Lizbonie to nie problem – piękne plaże są na wyciągnięcie ręki.

Wizyta na Feira da Ladra ∧

Feira da Ladra, czyli Targ Złodziei, to największy pchli targ w Lizbonie. Można tam kupić wszystko – ubrania, antyki, pocztówki, plakaty, *azulejos*, meble, używaną elektronikę, kosmetyki, książki, stare winyle…

Kolacja z fado ∨

Wieczorami uliczki Alfamy rozbrzmiewają muzyką fado – muzyką, która narodziła się w Portugalii i to właśnie z nią jest związana. Można jej posłuchać na żywo w wielu restauracjach i knajpkach.

Kup książkę

Poleć książkę

ERGO HESTIA

Baixa, Chiado i Bairro Alto

Zwiedzanie Lizbony warto rozpocząć od dzielnicy Baixa, która stanowi ścisłe turystyczne centrum miasta, aby następnie przejść spacerem do dzielnic Chiado i Bairro Alto. Miejsca te bardzo różnią się od siebie. Baixa ma to wszystko, co powinno znajdować się w centrum – okazałe budowle, duże place, deptak, liczne restauracje, kawiarnie oraz sklepy z pamiątkami. Chiado to z kolei modna dzielnica kosmopolityczna, a Bairro Alto w dzień spokojne i senne, wieczorami zmienia się w centrum życia nocnego.

Baixa

Baixa jest jedną z najbardziej charakterystycznych dzielnic Lizbony. Właśnie ona najbardziej ucierpiała podczas trzęsienia ziemi z 1755 r., dlatego zdecydowano się wybudować ją od nowa: ma kształt prostokąta i symetrycznie rozlokowane ulice. Ulice noszą nazwy cechów, które niegdyś miały przy nich swoje siedziby, np. Rua do Ouro (Złotników), Rua dos Sapateiros (Szewców), Rua dos Correeiros (Listonoszy). W trakcie prac posługiwano się jednym z pierwszych na świecie systemów weryfikujących, czy budynki wytrzymają kolejne trzęsienie ziemi. Współcześnie wiele kamienic Baixy stoi pustych – podobnie jak w Wenecji, mieszkańcy uciekają w te rejony miasta, gdzie można żyć bardziej komfortowo. Od 2004 r. dzielnica jest kandydatem do wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO.

Śmiało można powiedzieć, że dziś Baixa pełni funkcję turystycznego centrum Lizbony, gdyż to właśnie tutaj skupia się ruch turystyczny w historycznym centrum miasta. W lecie w dzielnicy dominują turyści, a z nimi pojawiają się różnego rodzaju artyści uliczni, m.in. grajkowie lub tancerze.

Zwiedzanie najlepiej rozpocząć na **Praça dos Restauradores** – placu otwierającym Avenida da Liberdade. Jego nazwa upamiętnia restaurację monarchii w Portugalii w 1640 r. Na środku placu wznosi

▼ Baixa z lotu ptaka

Kup książkę Poleć książkę

się 33-metrowy obelisk z 1886 r., który ma przypominać o wyzwoleniu Portugalii po 60-letniej okupacji hiszpańskiej właśnie w roku 1640. Zaprojektował go António Tomás da Fonseca. Dwie brązowe figury aniołów symbolizują Zwycięstwo i Niepodległość.

Przy Praça dos Restauradores znajduje się też budynek **kinoteatru Eden** (cine-teatro Éden) w stylu *art déco*. Wcześniej mieściło się tutaj jedno z najstarszych lizbońskich kin. Dziś cine-teatro Éden to hotel.

Obok wznosi się **pałac Foz** (Palácio Foz), znany też jako Palácio Castelo Melhor. Budowa gmachu rozpoczęła się w XVII w. z polecenia markiza Castelo Melhor. W 1889 r. pałac kupił markiz Foz i przebudował gmach, zmieniając jego wnętrza w prawdziwe dzieło sztuki. Pracowali dla niego najwybitniejsi ówcześni artyści malarze, tacy jak José Malhoa i Columbano Bordalo Pinheiro. Dziś pałac należy do Instytutu Komunikacji Społecznej. Organizowane są tu koncerty muzyki klasycznej, których dokładny program znaleźć można na stronie internetowej Gabinete para os Meios de Comunicação Social ℹ www.gmcs.pt. Koncerty odbywają się w jednym z najpiękniejszych pomieszczeń w pałacu, jakim jest Sala dos Espelhos (Sala Luster). Warto zajrzeć do znajdującego się w budynku Posto de Turismo – bardzo dobrze wyposażonego punktu turystycznego, gdzie można otrzymać materiały nie tylko na temat Lizbony, ale i całej Portugalii.

Z południowym krańcem Praça dos Restauradores sąsiaduje okazały **dworzec kolejowy Rossio** (Estação de Caminhos de Ferro do Rossio). Został on otwarty w maju 1891 r. i początkowo nosił nazwę Estação Central de Lisboa – właśnie taki napis można zobaczyć nad głównym wejściem. Niewątpliwą ozdobą budowli jest wspaniała fasada w stylu neomanuelińskim. Kiedyś był to jeden z najważniejszych dworców kolejowych w Lizbonie, obecnie stracił on na znaczeniu i obsługuje ruch kolejowy głównie na trasie Lizbona – Sintra.

Z dworca Rossio wychodzi się na jeden z najważniejszych placów Lizbony – **plac Rossio**, którego oficjalna nazwa to Praça Dom Pedro IV. Plac Rossio kiedyś był miejscem egzekucji, sądów, walk

▼ Praça dos Restauradores

Kup książkę Poleć książkę

Jardim Botânico (Ogród botaniczny)
Jardim Alfredo Keil
Avenida da Liberdade
São José
Jardim do Torel
Elevador do Lavra
Praça da Alegria
Teatro Politeama
Coliseu dos Receio
Jardim do Príncipe Real
RUA DA ESCOLA POLITÉCNICA
RUA D. PEDRO V
Lisbonaire Apartments
Elevador da Glória
Praça dos Restauradores
Padrao dos Restauradores
Palácio Foz
Pensão Londres
Miradouro de São Pedro de Alcântara
Cervejaria O Pinóquio
Eden
Restauradores
BAIRRO ALTO
Estaçao do Rossio
Lisboa Rossio
Café Gelo
Museu de São Roque
Igreja de Sao Roque
Museu da Guarda Nacional Republicana
Cervejaria da Triandade
Esperança
BICA
Lisboa Carmo Hotel
Chafariz do Carmo
Largo do Carmo
Igreja da Santa Catarina
Teatro da Trindade
Embaixada Portuguesa
Tavares
Cabacas
Luís de Camões
Rua Garrett
Brasileira
Elevador da Bica
Praça de Camões
Fernando Pessoa
Shiado Hostel
Belcanto
54 Santa Catarina Apartments
Miradouro de Santa Catarina
Teatro Nacional de São Carlos
CHIADO
Lisbon Old Town Hostel
Teatro Municipal de São Luiz
Museu Nacional de Arte Contemporânea do Chiado
SANTA CATARINA
Time Out Mercado da Ribeira
RUA DO ARSENAL
Cais do Sodré
Kup książkę
Cais do Sodré
Poleć książkę

Miradouro Nossa Senhora do Monte
Rua Damasceno Monteiro
GRAÇA
Carca da Graça
Igreja da Graça
Miradouro da Graça
Vila Souza
Martim Moniz
Martim Moniz
RUA DA PALMA
MOURARIA
The Food Temple
Dom Sewery
Largo São Domingos
Igreja de São Domingos
Teatro da Dona Maria II
Ginjinha
Pensão Praça da Figueira
Dom Pedro IV
Rossio
Praça da Figueira
Grande Pensão Residencial Alcobia
Dom Joao I
Confeitaria Nacional
São Cristóvão
Santo André
Princesa do Castelo
Castelo de São Jorge
Hello Lisbon Castelo Apartamento
Paço Real
A Merendinha do Arco
BAIXA
ALFAMA
Museu Arqueológico do Carmo
Elevador Santa Justa
Taras Carmo
Leitaria Campozeza
Chapitô à mesa
Museu de Artes Decorativas Portuguesas
Farol de Santa Luzia
Jardim das Cerejas
Brown's Boutique Hotel
Armazéns do Chiado
Miradouro de Santa Luzia
Baixa Chiado
Home Lisbon Hostel
RUA DA PRATA
Rua Augusta
Tasca de Sé
Museu do Teatro Romano
Museu Antoniano
Igreja da Madalena
Igreja de Santo António de Lisboa
Sé
Igreja de São João da Praça
Popular do Capelo
Travellers House
Conserváira de Lisboa
Museu do Design e da Moda
Casa dos Bicos
Igreja da Conceição Velha
R. DOS CAIS DE SANTARÉM
Casas da Baixa
R. DA ALFÂNDEGA
Café Martinho da Arcada
Museu de Cerveja
Câmara Municipal de Lisboa
Arco do Triunfoda Rua Augusta
Lisboa Story Centre
Praça do Comércio
Dom Joao III
Terreiro do Paço
Terreiro do Paço
Avenida da Ribeira das Naus
Cais das Colunas
Rio Tejo (Tag)
Baixa, Chiado i Bairro Alto
0
100 m
Kup książkę
Poleć książkę

▲ Wejście na dworzec Rossio

byków itd., a obecnie jest popularnym punktem spotkań lizbończyków i turystów. W XV w. wybudowano tu pałac Estaus (Paço dos Estaus), pierwotnie będący rezydencją goszczącą zagranicznych dygnitarzy. W XVI w. Inkwizycja wybrała ten budynek na swoją główną siedzibę. Właśnie dlatego na placu Rossio odbywały się publiczne egzekucje; pierwsze *auto-da-fé* (port. „akt wiary"; publiczne wyznanie wiary katolickiej) miało miejsce w 1540 r. W XIX w. plac zyskał nową nawierzchnię – tradycyjną *calçada portuguesa*, tu układającą się w charakterystyczny motyw fal. Również na placu Rossio 25 kwietnia 1974 r., czyli w dniu wybuchu rewolucji, pewna kwiaciarka podarowała żołnierzowi bukiet goździków. Ten miał podobno wsunąć jeden z kwiatków w lufę karabinu na znak pokoju

Lisboa Card

Lizbona, jak wiele innych miast, ma swoją kartę turystyczną: Lisboa Card. Przyda się głównie tym osobom, które są nastawione na intensywne zwiedzanie, gdyż zapewnia bezpłatne wejścia do wybranych obiektów (m.in. do klasztoru Hieronimitów, Muzeum Azulejos i wieży Belém) lub zniżki na bilety wstępu rzędu 20–50%. Karta umożliwia także bezpłatne przejazdy autobusami, metrem, windami i tramwajami w Lizbonie oraz pociągami na trasie Lizbona – Sintra i Lizbona – Cascais. Lisboa Card uwalnia również od konieczności stania w kolejkach do kas przy najpopularniejszych atrakcjach.

Kartę można kupić w punktach informacji turystycznej. Cena zależy od typu Lisboa Card: karta 24-godzinna kosztuje 18,50 EUR, 48-godzinna 31,50 EUR, a 72-godzinna 39 EUR. Karty dla dzieci (4–15 lat) są nieco tańsze (odpowiednio: 11,50 EUR, 17,50 EUR i 20,50 EUR). Lisboa Card jest imienna i nie można jej użyczać innym osobom.

Kup książkę Poleć książkę

▲ Plac Rossio

i końca okresu dyktatury. Gest powtórzony został przez innych żołnierzy, stąd nazwa bezkrwawego przewrotu: rewolucja goździków.

Wspomniany pałac Inkwizycji spłonął w 1836 r., a na jego miejscu wybudowano **Teatr Narodowy im. Marii II** (Teatro da Dona Maria II) ℹ Praça Dom Pedro IV; www.teatro-dmaria.pt; zwiedzanie: pn. o 11.00; wstęp: 6 EUR. Teatr uroczyście otwarto 13 kwietnia 1846 r., w 27. rocznicę urodzin królowej Marii II (1819–53). W 1964 r. budynek został kompletnie zniszczony przez pożar; otworzono go powtórnie, po generalnym remoncie, 14 lat później. Dziś teatr wciąż cieszy się popularnością – ma bogaty repertuar, a na jego deskach występują wybitni artyści portugalscy.

Pośrodku Praça Dom Pedro IV stoi **kolumna Piotra IV** (Coluna de D. Pedro IV), króla Portugalii i cesarza Brazylii, gdzie znany jest jako Dom Pedro I. Pomnik powstał w 1870 r. Figury znajdujące się w jego dolnej części to alegorie Sprawiedliwości, Siły, Roztropności i Wstrzemięźliwości – właśnie te cechy przypisywano królowi. Po obu stronach monumentu znajdują się fontanny z rzeźbami postaci mitologicznych, które umieszczono tu w 1889 r. Przy pomniku często organizowane są różnego rodzaju atrakcje.

Na placu Rossio jesienią ustawiają się sprzedawcy kasztanów, a przez cały rok można wstąpić do licznych kawiarni; popularne są zwłaszcza Pastelaria Suiça, Café Nicola i jedna z najstarszych kawiarni Lizbony – **Café Gelo** ℹ Praça Dom Pedro IV 64; otwarte: codz. 7.00–1.00. Powstała w XIX w. jako Botequim do Gonzaga, później przemianowano ją na Café Freitas, aż w końcu przybrała obecną nazwę. Café Gelo była niegdyś miejscem spotkań opozycji. Tu też gromadzili się wybitni poeci i pisarze, m.in. ci związani z surrealizmem. W latach 70. XX w. kawiarnia przeżywała kryzys. Brak klienteli i kłopoty finansowe spowodowały, że Café Gelo przestała istnieć, a na jej miejscu powstał fast food. W 2007 r. udało się jednak ponownie otworzyć kawiarnię.

Mijając Teatr Narodowy im. Marii II, przechodzi się na **Largo de São Domingos**.

Kup książkę Poleć książkę

ERGO HESTIA

Tramwaj 28

Najsłynniejszy tramwaj w Lizbonie to tramwaj nr 28, który każdego dnia przewozi setki, jeśli nie tysiące turystów. Swoją popularność zawdzięcza temu, że świetnie nadaje się do zwiedzania miasta, gdyż przejeżdża w pobliżu kilku najważniejszych atrakcji w centrum Lizbony. Jego tory to swoisty szlak turystyczny – można zwiedzać miasto, po prostu wędrując wzdłuż nich.

Tramwaj 28 kursuje od Largo Martim Moniz do Cemitério dos Prazeres. Wiele osób chce przejechać całą trasę, dlatego początkowe przystanki często są pełne ludzi – w szczególności przystanek Martim Moniz. Chcąc uniknąć tłumów, warto wybrać się na przejażdżkę rano lub pod wieczór. Uwaga: niektóre kursy są skrócone, w takim przypadku tramwaj jeździ tylko na odcinku Graça – Estrela. (Będąc w okolicach pętli Graça, to właśnie tam można wsiąść do tramwaju, gdy rozpoczyna swój kurs z tego miejsca, gdyż w takim przypadku nie ma tam tak wielu osób, jak na przystanku Martim Moniz). Czas przejazdu całej trasy to 40–60 minut (w zależności od natężenia ruchu ulicznego). Z ostatniego przystanku do centrum można wrócić tą samą linią albo tramwajem 25, który jedzie inną trasą.

Kup książkę Poleć książkę

Jak wykorzystać tramwaj 28 do zwiedzania Lizbony?

Jadąc z placu Martim Moniz, po drodze warto wysiąść obok takich miejsc i atrakcji, jak:

- punkt widokowy Naszej Matki Boskiej ze Wzgórza (Miradouro da Nossa Senhora do Monte),
- klasztor św. Wincentego z Saragossy (Mosteiro de São Vicente de Fora),
- punkt widokowy Drzwi Słońca (Miradouro das Portas do Sol),
- katedra Sé (Sé de Lisboa),
- Rua Augusta,
- kawiarnia Brasileira (Pastelaria Brasileira),
- bazylika Estrela (Basílica da Estrela),
- Cmentarz Przyjemności (Cemitério dos Prazeres).

Odległości między poszczególnymi przystankami nie są duże, więc jeśli tramwaj jest pełny i nie uda się do niego wsiąść, to można przejść do kolejnego punktu spacerem.

Kup książkę Poleć książkę

travelbook

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Lizbona

stolica Portugalii – to wyjątkowe miasto. Położona na krańcu Europy zachwyca jednocześnie futurystyczną architekturą i uliczkami, w których zatrzymał się czas. Nowoczesne graffiti trwa obok szacownych muzeów. Po ulicach jeżdżą stare żółte tramwaje, życiem tętnią złote plaże i zielone parki, zachwyt wzbudzają stalowe mosty i historie utrwalone na płytkach *azulejos*. To niezwykły tygiel smaków, kolorów, ludzi oraz dźwięków. „Kto nie widział Lizbony, nie widział rzeczy cudnej" – mawiają Portugalczycy i mają dużo racji!

PRZY ZAKUPIE
ebook gratis

Instrukcję pobrania wersji elektronicznej przewodnika znajdziesz na ostatniej stronie książki!

- Zabytki UNESCO
- Muzea i klimatyczne zaułki
- Windy i żółte tramwaje
- Fado i *azulejos*
- Tygiel smaków i kolorów

Nr katalogowy: 38328

Księgarnia internetowa:
http://bezdroza.pl

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Bezdroża
Przewodniki Ludzi Ciekawych

Sprawdź najnowsze promocje:
http://bezdroza.pl/promocje
Przewodniki najchętniej czytane:
http://bezdroza.pl/bestsellery
Zamów informator podróżniczy:
http://bezdroza.pl/newsletter

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
http://bezdroza.pl

ISBN 978-83-283-2222-6

9 788328 322226 >

Cena 24,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

http://program-partnerski.helion.pl

GRUPA WYDAWNICZA
Helion SA